

Papua Solidariteitsdag op zaterdag 4 februari 2017 in de Johanneskerk te Amersfoort

Mambesak speelt als inleiding op de dag. Vien Sawor opent de Papua Solidariteitsdag met een korte impressie over de rol van Papuamuziek in haar leven. Hoe het een verbondenheid met de eigen identiteit oproept, zoals het lied Suk moja, ons mooie land, dat haar vader voor zijn kinderen zong en dat haar nog steeds raakt en verbindt als ze het hoort.

De kaarsen ter herdenking van de gevallen slachtoffers worden aangestoken door Terry Sroyer.

De lezing van Ferry Marisan over “Papuakunst als identiteit van de Papua’s” .

Het onderwerp gaat vooral over de ontwikkeling van lokale culturen binnen de cultuur van geheel Indonesië. In Papua zijn 254 stammen verdeeld over 4 ecologische zones: 1. Het hooggebergte 2. De zone van het moerasgebied langs de kust en langs de oevers van de rivieren. 3. De zone aan de voet van de bergen en de kleine valleien 4. De zone van de laagvlaktes, de stranden en de eilanden.

De kunst van de Papua is hun identiteit. Waar Papua's zijn kom je hun kunst tegen. Door muziek en dans voel je je Papua: vanaf de voorouders tot nu toe is deze kunst er geweest. De kunst is je identiteit, het bindt je aan de voorouders. Veel culturen van buiten zijn vreemd voor onze identiteit.

Er zijn 3 vormen van cultuur voor ons: de traditionele, oorspronkelijke, yang *asli*, dan de overgangskunst en de moderne kunst.

Traditionele kunst. De 250 verschillende stammen hebben allen hun eigen kunstvorm.

In de Papuakunst worden 6 verschillende types kunst onderscheiden, namelijk:

- a. De kustvorm van de Humboldtbaai en de westkust van Jayapura
- b. De kunstvorm van het Sentangebied en Tanah Merah
- c. De kunstvorm uit de Geelvinkbaai tot de zuidkust van Sorong
- d. De kunstvorm van het gebied van de Marind-Anim in het gebied van Merauke
- e. De kunstvorm uit het Asmatgebied
- f. De kunstvorm uit het gebied van Mimika en omstreken

Het hele middengebied (bergland) heeft echter een aparte kunstcultuur en past hier niet in.

De cultuur van de kunst van de Papua is nauw verweven met het religieuze systeem. De rol van de kunst voor de Papua's is een vorm van communicatie, en een vorm van expressie van hun eigen leven. De vormen worden gebruikt in magische ceremonies, maar ook in creaties en in het overleven van dag tot dag. De culturele kunst van de Papua is zijn identiteit, en dient als zodanig gewaardeerd en gekoesterd te worden, want het is doorgegeven van generatie op generatie.

De kunstvormen van muziek en dans zijn in Papua niet van elkaar te scheiden. Bewijzen daarvoor vindt men o.a. in woorden in verschillende talen: Si in het Marind betekent zingen en dansen, kofyer in het Biaks: wij dansen en zingen. De filosofie die intussen geworteld is in de mensen van Biak: wij zingen, opdat wij leven. Dat geeft het besef: “ als wij niet zingen zullen wij sterven.”

De liederen drukken uit wat wij voelen. Voorbeeld: *Ibrahim Peyon zingt een lied van de Yali*. Dit lied wordt gezongen als rouwlied. De Papua's geloven dat als ze zo aan het huilen zijn, het leven terug komt in het lied.

Tweede voorbeeld: *Eef Mamoribo zingt een welkomstlied*.

Muziek gaat over de situatie zoals we die als mens beleven. Er zijn factoren die mensen beïnvloeden als ze muziek maken. Bij de Papua's zijn dat: 1. de locatie, omgeving. 2. De geloofsvoorstelling. 3 De invloed van de migratie. In traditionele ceremonies is er de lofzang naar de hemel over de schepping, gezangen e.d. Er zijn speciale ceremonies bij bepaalde momenten in het leven, bv. het doorboren van de oren, trouwen, dood. Het lied over het huidige lijden van de Papua's valt in de derde categorie: Heer, zie ons aan. Onze schatten, onze rijkdom. De zee. Wij zijn weggegooid in de gevangenis.

De wor valt onder de traditionele liederen. Al van vroeger kende men de schepper, God, die de hemel is. Men wist dat de hemel voor de mensen zorgde. Onder de hemel speelde zich het leven op het land en in de zee af en in de wor werd de hulp van God gevraagd voor dit leven van alledag.

De verschillen in muziek tussen de verschillende delen van Papua liggen vaak in het tempo van de muziek, in de manier waarop op de tifa's gespeeld wordt en in de bijbehorende dansen. Ook verschilt het soort instrumenten per stam en het materiaal waarvan de instrumenten gemaakt zijn. Ook het dansen is dan per gebied anders: in de Waropen moet je schuifelen, want als je stampt zak je door de grond, maar in Biak kan je wel hard stampen. Het dansen van de Papua's is essentieel anders dan het dansen van bv. de Javanen. De Javanen dansen op een podium, in Papua dans je samen en niet op een podium. Iedereen, klein, groot, jong, oud kan en mag meedoen. Zo kun je rustig 2 dagen doordansen.

Joop Roemajauw zingt een Mambesak lied, zoals ze dat vroeger met Mambesak hebben gezongen.

De transitie in het zingen en dansen komt bij een aantal volken voor. Het begint in de 50-er jaren en hangt samen met de komst van mensen van buiten Papua. Een voorbeeld hiervan is de tari pancar.

En tenslotte vanaf de 60-er jaren is er de moderne muziek: nieuwe vormen van muziek met hun eigen bands: Coconut Band (Biak) , Black Brothers (Jayapura), Black Papas (Jayapura). Eén van de nummers van Black Brothers was een lied over de eindtijd waarin de Papua's hun oorspronkelijke status terug zullen krijgen. Toen zijn ze opgepakt door de overheid en gevangen gezet. In die periode en tijd van verandering is Mambesak opgericht (5/8/1978). Hun doel was de speciale eigenschappen van de Papua cultuur te bewaren. Ze waren heel bekend in heel Papua omdat ze in hun liederen alle culturen van alle Papua stammen samenbrachten. Dat sprak mensen aan en iedereen kende hen. Arnold Ap werd in 1984 opgepakt met Sam Mofu, want de liederen werden gezien als een poging om een vrij Papua op te richten. Arnold en Sam zijn gedood door Indonesische militairen. Van 1984 tot 1993 was de muziek van Mambesak illegaal. Pas daarna zijn er weer nieuwe groepen gekomen en kon het weer. Nu is er ook weer een ontwikkeling waarin men muziek baseert op de traditie en maken jonge mensen weer muziek die bij ons hoort.

Als conclusie: wij hopen dat jongeren weer mee zullen doen!

De huidige ontwikkelingen in Papua

Don Joku gaf een korte samenvatting van de gebeurtenissen van het afgelopen jaar in Papua.

2015 eindigde gewelddadig met een gewapende overval op een politiebureau waarbij 3 personen omkwamen en 2016 begon gewelddadig met de wraakactie hiervoor: Politie en speciale eenheden zijn naar de regio gegaan en hebben daar huizen afgebrand en een man doodgeschoten. Droevig nieuws dus.

Goed nieuws komt van de toename van internationale steun aan West-Papua. 7 leiders uit de Pacific brachten West Papua ter sprake tijdens de 71^e sessie van de VN Veiligheidsraad in september vorig jaar.

Op 3 mei is in London de Westminster-Declaration ondertekend. Een oproep tot een nieuwe stemming over de onafhankelijkheid van West Papua onder internationaal toezicht. Een grote stap richting een onafhankelijk West Papua.

De ULMWP (United Liberation Movement of West Papua) is aanvaard als waarnemer bij de Melanesian Spearheadgroup, maar men wil een volledig lidmaatschap verwerven.

Zonder internationale interventie is het volk van West Papua met uitsterven bedreigd. Maar in juni demonstreerden niet-Papua's voor een verbod op het vrijheidsstreven van de Papua's. Wel is er een nieuw burgerinitiatief opgericht uit solidariteit met de constante onderdrukking. Hierin hebben zich Indonesische intellectuelen en juristen verenigd.

Bij demonstraties zijn veel arbitraire arrestaties verricht: 4794 arrestanten. De aantallen militairen, politiemensen en veiligheidstroepen liggen in Papua per burger vele malen hoger dan elders in Indonesië. Uit een ander rapport blijkt dat de militairen maar 30% van hun salaris uit Jakarta krijgen, de rest wordt zelf "geregeld". Widodo heeft ermee ingestemd dat het leger de vrije hand in Papua heeft en wordt uitgebreid. Jakarta laat de grote multinationals als Freeport, Miffee, BP hun gang gaan. Ze richten grote verwoestingen aan. Het ergst is op het ogenblik Korindo, een palmoliebedrijf. Er waren 894 vuurhaarden van tropische bossen in het Korindogebied: 50.000 ha. ging in vlammen op. Er zijn 164 vuurhaarden geregistreerd in verboden gebied. De eigendomsrechten zijn illegaal verkregen en onder militaire druk. Er is een toename van racisme en een toename van "zelfmoorden", "ongelukken" en "dood in ziekenhuis". Dit jaar staat Indonesië op de lijst van de VN om daar aan te geven welke verbeteringen in het handhaven van de mensenrechten zij hebben doorgevoerd. Positief punt: volgend jaar verschijnt de hele Bijbel vertaald in het Yali. Dit jaar was er het 60-jarig bestaan van de GKI waarbij hen een vriendenboek is aangeboden.

Martha Meyer namens Amnesty International

Amnesty neemt geen standpunt in over de zelfstandigheid van West Papua.

Op dit moment is er een schrijfactie voor Steven Hitlai en 13 anderen. Zij zijn opgepakt omdat ze hadden gebeden voor West Papua. Ze zijn tot 1 jaar veroordeeld

Vrijlating van Filep Karma in november 2015. Hij heeft meer dan 10 jaar vastgezet omdat hij de West Papua vlag had vertoond. In december 2016 zijn 2 activisten gearresteerd in een veel grotere groep. Men heeft ze wel vrij gelaten, maar ze blijven verdachten. De Indonesische wet tegen aanslagen wordt gebruikt ook als mensen alleen maar hun eigen mening uiten. Er is een rapport over Kalimantan en Sumatra en er zijn bewijzen dat er in West Papua sprake is van kinderarbeid en vrouwendiscriminatie.

De **workshops** leverden interessante aanvullingen op. Het **optreden van Mambesak** aan het eind van de dag was een absoluut succes: eindelijk kon men zelf dansen en meedoen. Na een **gezongen gebed van Eef Mamoribo** en het zingen van **Hai Tanahku Papua** ging een ieder weer zijns weegs.